
Jaarverslag van het Coördinatieplatform van de wateroperatoren en -actoren van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – Jaar 2022

1. Achtergrond

Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 24 april 2014 tot coördinatie van de openbare diensttopdrachten van de operatoren en actoren in de toepassing van het waterbeleid heeft geleid tot de oprichting van een Coördinatieplatform.

Het Coördinatieplatform bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende wateroperatoren:

- Leefmilieu Brussel (LB);
- VIVAQUA;
- Hydria.

Sinds 2021 wordt op basis van artikel 7 van het besluit tot oprichting van het Platform de Haven van Brussel systematisch uitgenodigd op alle vergaderingen.

De vertegenwoordiger van de Brusselse minister van Leefmilieu neemt ook deel aan de vergaderingen van het Coördinatieplatform van de wateroperatoren. Hij neemt officieel het voorzitterschap van dit Platform op zich sinds de wijziging in april 2018 van het voornoemde besluit van 2014 (besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 26 april 2018 tot wijziging van verschillende tariefbesluiten in de watersector).

Sinds 2019 wordt dit voorzitterschap echter *ad interim* waargenomen door Leefmilieu Brussel.

Het Coördinatieplatform heeft *ad hoc* werkgroepen opgericht volgens de specifieke thema's die op regionaal niveau aan de orde komen, namelijk de volgende werkgroepen (WG):

- WG Regenwater/Overstromingen
- WG Kwaliteit van de watermassa's
- WG Carto
- WG Lex
- WG Droogte

Het Coördinatieplatform heeft ook één comité per stroomgebied opgericht op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, namelijk de volgende WG'en:

- WG Zenne – Neerpedebeek – Vogelzangbeek
- WG Maalbeek
- WG Molenbeek
- WG Woluwe
- WG Geleytsbeek

Opgemerkt moet dat verschillende andere actoren (de wateradviseurs binnen de 19 gemeenten, Brussel Mobiliteit, URBAN ...) zijn uitgenodigd voor de WG'en die hen aanbelangen.

De thematische WG'en vergaderen één of twee keer per jaar en de WG'en per stroomgebied komen overeenkomstig het besluit (minstens) één keer per jaar bijeen.

Van de discussies en voorstellen worden aan het eind van elke vergadering van het Coördinatieplatform, de opgerichte *ad hoc* werkgroepen en de stroomgebiedcomités notulen gemaakt.

Al deze documenten zijn voor de leden van het Platform online beschikbaar op het Waterportaal. De notulen van de werkgroepen per stroomgebied worden per e-mail naar de vertegenwoordigers van de gemeenten en de bijkomende deelnemers gestuurd.

Het doel van dit document is verslag uitbrengen over de planning van de verschillende vergaderingen, de inhoud ervan terug te vinden en voorstellen te doen om de watersector in het Brussels Gewest te verbeteren.

2. Planning

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Coördinatieplatform	19/01/2022	16/02/2022	23/03/2022	28/04/2022		16/06/2022			6/09/2022	5/10/2022		7/12/2022
WG Zenne/Neerpedebeek /Vogelzangbeek											8/11/2022	
WG Molenbeek						29/06/2022						
WG Woluwe												13/12/2022
WG Maalbeek			2/03/2022									
WG Geleytsbeek						28/06/2022						
WG Regenwater / Overstromingen		2/02/2022			9/05/2022						23/11/2022	
WG Kwaliteit van de watermassa's									14/09/2022			
WG Carto					16/05/2022							
WG Droogte						1/06/2022		Crisisvergaderingen op initiatief van safe.brussels: 18/08 – 25/08 – 2/09 – 8/09 – 20/09				

3. Samenvatting van de acties en discussies in 2022 binnen het Coördinatieplatform van de wateractoren en -operatoren

In 2022 heeft het Platform verschillende acties uitgevoerd om een gecoördineerd waterbeleid te implementeren.

Tijdens de vergaderingen werd regelmatig gepolst naar de voortgang van de twee lezingen van het Waterbeheerplan 2022-2027 (WBP). In het Platform werd herinnerd aan de verschillende stadia van de aanneming ervan, alsook aan de rol van de wateroperatoren in bepaalde belangrijke stadia: de opstelling van het milieueffectrapport, de lancering van het openbaar onderzoek enz.

Ook het instrument voor toezicht op het WBP is in het Platform besproken.

De leden van het Platform hebben in 2022 gewerkt aan een ontwerpbesluit betreffende de regionale cartografie van de saneringszones (collectief, individueel of voorlopig), maar dit moet worden voortgezet.

3.1. Het Coördinatieplatform was een plaats van discussie om maatregelen uit te werken en in te voeren voor de bestrijding van overlopen bij stormweer, de bestrijding van overstromingen en de bescherming en verbetering van de kwaliteit en kwantiteit van de watervoorraden:

- **Acties op het niveau van de overstorten:**

De LIFE-projecten zijn financiële instrumenten van de Europese Unie ter ondersteuning van projecten op het gebied van milieu, natuurbehoud en klimaatactie in de hele Europese Unie¹. Om de acties van het LIFE Belini-project vooruit te sturen, worden in het Platform enkele budgettaire en technische besprekingen aangevat.

Tijdens de vergaderingen van het Platform konden de wateroperatoren de regelingen bespreken die in samenwerking aan de overstort van Paruck moeten worden getroffen om de vervuiling naar zowel de Zenne als het Kanaal te verminderen. De implementatie van een automatische klep en de aanpassing van de verbinding tussen de overstort en het afvoerkanaal aan de linkeroever zouden in 2022 kunnen worden afgerond.

In het kader van het Flowbru-monitoringsysteem en om de kennis van de stormwaterlozingen te verbeteren, heeft Hydria nieuwe sondes geplaatst bij de overstort in Molenbeek en bij de zogenaamde 'spaghetti'-overstort in de wijk Zuidstation.

In 2022 behandelde het Platform ook de kwestie van het drijvend materiaal in het Kanaal. Als gevolg van deze besprekingen bestuderen de Haven van Brussel en Vivaqua de plaatsing van netten en andere drijfbelemmeringen aan de riooluitlaten.

Vivaqua deelde het Platform mee dat de meeste terugslagkleppen tussen de Zenne en het rioleringsnet zijn vernieuwd. Zo kunnen de debieten beter worden geregeld.

- **Acties op het niveau van de afvalwaterzuiveringsinstallaties:**

Voor het jaar 2022 is er geen specifieke actie van het Platform opgezet met betrekking tot de afvalwaterzuiveringsinstallaties.

¹ Sinds 2016 worden via het project LIFE Belini in het Brussels Gewest acties uitgevoerd om de kwaliteit van de Zenne te verbeteren door de verontreiniging door overstorten te verminderen, de verontreiniging in het afvloeiingswater van wegen te kenmerken, de habitat van de Zenne aantrekkelijker te maken voor vissen, de kwaliteit van de oevers van de Zenne op bepaalde open vlakken te verbeteren en de Zenne waar mogelijk weer open te leggen.

- **Maatregelen ter bestrijding van lozingen**

Om lozingen tegen te gaan, is in 2022 een studie gestart van het rioleringsnet van de Haven. Er is een kaart van het havengebied verstrekt en er zijn prioritaire gebieden vastgesteld.

In het moeras van Ganshoren heeft een zeer goede samenwerking tussen Vivaqua en LB geleid tot een aanzienlijke verbetering van de situatie in dit natuurlijke moerasgebied door het afdichten van de drains en de verbindingen tussen de waterlaag en de collector.

De besprekingen en wijzigingen aangebracht aan de collector van de Molenbeek hebben geleid tot realisatie van de volgende doelstellingen:

- Meer water in het moeras krijgen
- De instroom van helder water in de collector verminderen
- De geul opvullen die is ontstaan door erosie als gevolg van deze voorkeursroutes naar de collector

- **Acties ter bevordering van geïntegreerd regenwaterbeheer:**

Om meer te leren en te weten te komen over de mogelijkheden om het GRB toe te passen, ging het Platform van de wateroperatoren op bezoek in Antwerpen.

Deze dag was een gelegenheid om praktijken uit te wisselen met de steden Antwerpen, Gent en Leuven en om de 'tuinstraten' en andere systemen voor regenwaterbeheer in Antwerpen te bezoeken. Er werden contacten gelegd met de verschillende metropolen en er werd een uitwisselingsgroep opgericht.

Studies over de ontkoppeling van regenwater in de stroomgebieden Voor-Zenne, Molenbeek en Woluwe werden gelanceerd door Leefmilieu Brussel en eerder overeengekomen in een Platform.

3.2. Beheer van incidenten:

Dit jaar werd tijdens de vergaderingen van het Platform vastgesteld dat er regelmatig olie in het rioleringsnet terechtkomt ter hoogte van de Humaniteitslaan. Dankzij de samenwerking tussen het inspectoraat van Leefmilieu Brussel en Hydria kon het probleem definitief worden opgelost.

Vanaf 20/05/22 werd een daling van het zuurstofgehalte in het Kanaal geconstateerd. Dit had duidelijk zichtbare gevolgen voor de fauna van het Kanaal (veel dode vissen).

Er werd snel een crisismanagement opgezet tussen de Haven van Brussel en Leefmilieu Brussel.

Het lijkt erop dat er sprake was van een combinatie van factoren: grote warmte van de watermassa, activering van de overstorten en een smalle zone die plaatselijk tot anoxische omstandigheden leidde. Het is mogelijk dat het Kanaalprobleem zich ook in de Zenne voordeed (zij het in mindere mate), hoewel dit niet is waargenomen (maar er kan niet worden uitgesloten dat dode vissen stroomafwaarts zijn meegevoerd).

Om dit soort verschijnselen beter te begrijpen en om de kwaliteit van het water in het Kanaal te verbeteren, werd besloten dat de Haven van Brussel een studie over de oorzaken van de sterfte zou laten uitvoeren met de technische steun van Leefmilieu Brussel. Deze actie moet in 2023 van start gaan. Bovendien is er een specifieke uitwisselingsgroep opgericht om informatie uit te wisselen tijdens milieucrisis.

Een verstopping van de netwerken heeft op 22/05/2022 een grote terugstroming van afvalwater in de vijver van de Bempt veroorzaakt.

Zolang de waterstroom niet was hersteld, werd de vijver gebruikt als stormbekken.

Gezien de stormen en de met de zomerperiode gepaard gaande stijging van de temperaturen moest de situatie snel worden opgelost om een verslechtering van het (reeds zwaar getroffen) milieu en een toename van de gezondheidsrisico's te voorkomen.

3.3. De coördinatie van de wateroperatoren leidde tot een betere communicatie met en een verhoogde bewustwording van andere actoren die ook betrokken zijn bij het waterbeheer:

- **Safe.brussels (voorheen BPS)**

De opdracht van Safe.brussels bestaat erin het preventie- en veiligheidsbeleid te coördineren om de rust en de veiligheid van personen en goederen in het Brussels Gewest te verzekeren. Vertegenwoordigers kwamen begin dit jaar naar het Platform om de toekomstige opstelling van een bijzonder nood- en interventieplan (BNIP) inzake extreme weersomstandigheden en multirisicoanalyse te presenteren. De voorgestelde procedures zijn besproken in de werkgroep Overstromingen en vertegenwoordigers van elke operator zullen hun deskundig advies geven voor de uitwerking van het BNIP. Een voortgangsstaat over de opstelling van dit Plan werd eveneens opgemaakt tijdens het Platform van december.

Safe.brussels heeft in de zomer ook een reeks crisisvergaderingen georganiseerd naar aanleiding van de uitzonderlijke droogte die we hebben meegemaakt (zie WG Droogte).

- **Perspective**

Het idee om in het BHG een 'waterhuis' op te richten is de afgelopen maanden ontstaan tijdens uitwisselingen tussen Perspective en de gemeente Elsene in het bijzonder.

Het belang van het concept moet worden besproken met de wateroperatoren, actoren en verenigingen die actief zijn op dit gebied voordat Perspective verder gaat in de aanpak om geen dubbel werk te doen t.o.v. het Riolenmuseum, dat deze rol reeds vervult.

- **Aquiris**

Aquiris neemt al verschillende jaren deel aan het Platform van de wateroperatoren om hen te informeren over de situatie op verschillende punten:

- Het niveau in het afvoerkanaal aan de linkeroever
- De inlaatroosters van de RWZI Noord
- Coördinatie tussen Aquiris, Hydria en Vivaqua voor de zuivering van het afvoerkanaal aan de rechteroever
- Enz.

- **Brussel Mobiliteit**

Brussel Mobiliteit kwam haar voorbeelden van verwezenlijkingen presenteren, voornamelijk de vergroenings- en onthardingswerken van wegen (kleine projecten), die neigen naar een geïntegreerd regenwaterbeheer, haar verandering in werking met de oprichting van een referent voor water (en natuur) binnen haar administratie en om de mogelijkheden te bespreken om de doorlaatbare oppervlakken van wegen in kaart te brengen met het oog op de evaluatie van hun actie. De besprekingen werden voortgezet in de WG Carto.

Voor het jaar 2022 heeft Brussel Mobiliteit opnieuw actief deelgenomen aan de werkgroepen per stroomgebied.

- **URBAN**

De leden van het Platform hebben in december besloten om in het kader van het openbaar onderzoek een gezamenlijk advies in te dienen over de herziening van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening 'Good Living'. Dit advies werd aan Urban overgemaakt op 20 januari 2023.

- **De Brusselse bevolking**

Evenals in voorgaande jaren hebben de vergaderingen van het Platform bijgedragen tot een goede samenwerking tussen de wateroperatoren bij de organisatie van de Brusselse waterdagen.

Op 17/11/22 werd een nieuwe editie van de *Brusselse waterontmoetingen* georganiseerd. Deze 3e editie opent opnieuw de deuren naar het werk dat de wateroperatoren de afgelopen jaren hebben verricht. Dit evenement had verschillende doelstellingen: de confrontatie van de GRB-visie met de professionele sector, de lancering van het openbare onderzoek van het Waterbeheerplan 2022-2027 en feedback over de burgerparticipatie die heeft bijgedragen tot de uitwerking van het Plan.

- **Verenigingen zonder winstoogmerk**

Een open brief van Canal it Up werd naar het kabinet van Minister Maron gestuurd om er bij de Regering op aan te dringen actie te ondernemen om de waterkwaliteit in het Brussels Gewest te verbeteren. De leden van het Platform hebben gezamenlijk antwoorden gegeven op de technische punten van de vraag, met name in verband met hetgeen reeds in het Gewest wordt gedaan.

3.4. Delen van informatie:

- **Instrumenten en onderzoeken:**

Project SmartWater:

Het SmartWater-project (2021-2023), gesteund door verenigingen, universiteiten en Leefmilieu Brussel, heeft zich tot doel gesteld een strategie te ontwikkelen van toezicht op de Brusselse vijvers en waterlopen die nauwkeuriger maar ook toegankelijker is, vanuit economisch, praktisch en educatief oogpunt. Het SmartWater-project maakt niet alleen gebruik van robots om de waterkwaliteit continu te controleren, maar wil ook burgers aanmoedigen om te participeren in de watervraagstukken van Brussel. Dat laatste gebeurt via een mobiele applicatie voor gegevensverzameling.

Project voor de heraanluiting van de Neerpedebeek op de Zenne

Na ontdekking van een technisch obstakel op het tracé (fundering van de Infrabel-brug) zijn de kosten voor de heraanluiting naar boven bijgesteld. Leefmilieu Brussel heeft een kosten-batenanalyse uitgevoerd, waarna werd besloten het project op te geven.

Afwateringsstudie

Vivaqua werd aangesproken door de gemeente Sint-Jans-Molenbeek omwille van de terugkerende en ernstige overstromingsproblemen in de wijk Edmond Machtens (Beekkant). Vivaqua heeft vastgesteld dat de afwatering stroomafwaarts van het gebied smaller wordt. Om de situatie te verbeteren, stelt de operator voor een stormbekken van 10.000 m³ aan te leggen dat berekend is op een neerslag van TR10 (presentatie van de hydraulische nota). De andere inrichtingen van de openbare ruimte van de zone moeten berekend zijn op ten minste één regenbui met een TR20. Zodra de operatoren met dit voorstel hebben ingestemd, moet Vivaqua het formeel opnemen als investering in haar meerjarenplannen. Er zijn ook besprekingen aan de gang tussen Vivaqua en Leefmilieu Brussel om de mogelijkheid te evalueren om de lozing van afvalwater in de vijvers van het Marie-Josépark stop te zetten. In 2023 zullen de voorbereidende werkzaamheden en analyses worden voortgezet en geëvalueerd door alle wateractoren.

- **Investeringen:**

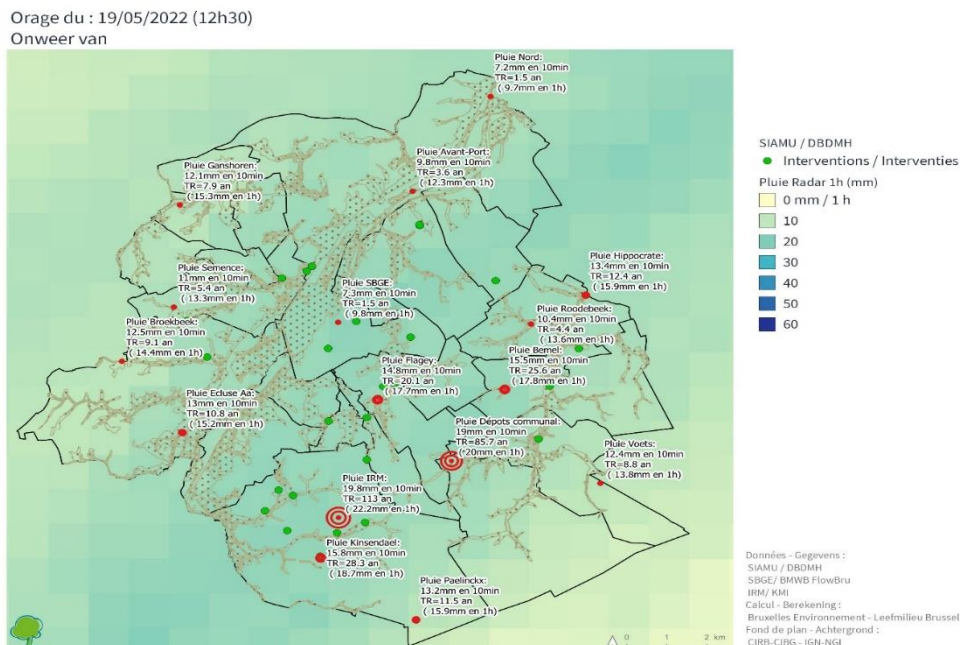
Sinds enkele jaren maken de wateroperatoren gebruik van de Platformvergaderingen om de balans op te maken van wat ieder van hen doet om lozingen in het milieu tegen te gaan. In dit opzicht heeft Leefmilieu Brussel tijdens de vergadering van januari haar investeringen in de verbetering, renaturatie en inrichting van het hydrografisch netwerk voorgesteld. Hydria presenteerde haar vorderingen op het gebied van re-use en de eerste test van dynamisch beheer (de drempel van de Belliard-ingang werd met een meter verlaagd om te zien of er een positief effect is op de Graystraat).

De vergaderingen van het Platform bieden ook de gelegenheid om de investeringsplannen van de operatoren die LB analyseert, te bekijken. Het knelpunt dit jaar was het vernieuwingstempo van de infrastructuur van Vivaqua, dat

naar beneden werd bijgesteld gezien de macro-economische context (COVID en stijgende inflatie). Wat LB betreft, is wat in het ontwerp-WBP 3 is opgenomen een progressief cijfer en volgens Vivaqua een bereik. De macro-economische situatie is sindsdien verder verslechterd (met name inflatie, sterk toegenomen exploitatiekosten enz.)

- **Stand van zaken betreffende de onweders tijdens de zomer**

Er was één markante regenbui in 2022 die werd gedebrief in het Platform, nl. die van 19/05/22. Bijna 20 l/m² viel in slechts 10 minuten boven het zuiden van het gewest.

4. Samenvatting van de acties en discussies in 2022 binnen de themawerkgroepen

Het doel van deze werkgroepen is technische oplossingen op gewestelijk niveau te zoeken voor de uitvoering van het waterbeleid, en specifieke thema's te onderzoeken.

4.1. WG Kwaliteit van de waterlichamen:

Dit jaar 2022 was de gelegenheid om de besprekingen van deze werkgroep, die zich bezighoudt met de bescherming van de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater (krachtlijn 1) en de vrijwaring van de hulpbron (krachtlijn 2), nieuw leven in te blazen. De WG had een pauze ingelast vanwege de gevolgen van de gezondheids crisis, maar ook vanwege de gelijktijdige besprekingen om te komen tot een nieuw Waterbeheerplan (WBP 2022-2027).

De werkgroep is daarom opnieuw gestart met een verslag van Leefmilieu Brussel over de voortgang van het ontwerp voor een nieuw programma van WBP-maatregelen. Vervolgens spitsten de werkzaamheden zich toe op de lopende maatregelen van de verschillende leden. Zo is gesproken over de invoering van een communicatie- en bewustmakingscampagne voor de omwonenden van de gebieden voor drinkwaterwinning (Vivaqua) en is de voortgang van diverse studies gepresenteerd: een studie om beter rekening te houden met milieuaspecten bij de prioritering van investeringen voor de uitbreiding van het rioleringsnet door Vivaqua, studies over afvalwaterlozingen in verband met de scheepvaart enerzijds en concessiehouders anderzijds (kadaster van de netwerken van de Voorhaven) door de Haven van Brussel.

Als afsluiting presenteerde Hydria ook de laatste investeringen en acquisities in het regionale meetnetwerk 'Flowbru'. Tot slot was deze WG een gelegenheid om het proefproject voor de vergroening van het Kanaal door de Haven van Brussel (in de BRYC) te evalueren en de follow-up te bespreken.

4.2. WG Regenwater/Overstromingen:

Er zijn drie werkgroepen gehouden om een coördinatiesysteem op te zetten in geval van waarschuwingen of voorwaarschuwingen van overstromingen. De technische deskundigen van de verschillende operatoren en hun woordvoerders werden hierbij betrokken. Tal van bronnen van meteorologische en hydrologische informatie en de contactlijsten van de bewakingsdiensten zijn verzameld op een speciale webruimte, maar ook actielijsten, scenario's en ander materiaal om de gevolgen van gebeurtenissen vooraf in te schatten. Er is een communicatieprotocol tussen operatoren opgesteld en getest in fictieve oefeningen, waaraan ook safe.brussels heeft deelgenomen.

4.3. WG Carto:

Een WG werd gehouden om de GIS-gegevens van de verschillende operatoren samen te brengen teneinde een zo volledig mogelijke gemeenschappelijke kaart van het hoofdafwateringsnet ('macroskelet' van het Brusselse afwateringsnet) op te stellen. Brussel Mobiliteit nam ook deel aan de WG in het kader van hun ontwikkeling van een ruimtelijke strategie voor de implementatie van geïntegreerd regenwaterbeheer.

4.4. WG Lex:

Er was geen WG Lex als zodanig. Er vonden rechtstreeks besprekingen plaats tussen VIVAQUA en LB over een besluit om de verschillende saneringssystemen in kaart te brengen: zones met riolaansluiting, zones zonder riolaansluiting en zones waar riolaansluiting niet mogelijk is.

4.5. WG Droogte

Op 1 juni 2022 vond een officiële vergadering van de Werkgroep Droogte plaats.

Het doel was een echte 'gewestelijke droogte cel' op te richten naar het voorbeeld van de andere twee gewesten en zoals gepland in het toekomstige WBP 2022-2027. De beoogde werking van deze cel werd met de leden ervan besproken. De samenstelling ervan staat niet vast, maar elk van de betrokken interveniënten (wateroperatoren, Haven, LB, safe.brussels (toen nog BPS), kabinet van minister A. Maron) vaardigt één of meer vertegenwoordigers af.

Deze eerste vergadering van de cel droogte was een gelegenheid om de balans op te maken van de watervoorraden. De droogte was al bekend op het moment van deze WG, maar dankzij de heraanvulling in de winter zou in de zomer van 2022 de drinkwatervoorziening van het Gewest niet in het gedrang komen (volgens het scenario en de analyse van VIVAQUA).

Tot slot zijn de droogtmaatregelen van het ontwerp-Waterbeheerplan 2022-2027 gepresenteerd en schriftelijk goedgekeurd voor aanneming in 2e lezing.

Toen de droogtesituatie begin augustus verslechterde, nam safe.brussels het initiatief om de leden van de cel 'droogte' verscheidene malen bijeen te roepen, aangezien de situatie kritiek werd.

Deze vergaderingen vonden plaats op 18 en 25 augustus en 2, 8 en 20 september. De bijeenkomsten boden de gelegenheid kennis te nemen van de situatie en de maatregelen die in Wallonië en Vlaanderen zijn genomen (via VIVAQUA, lid van het Waalse crisiscentrum en rechtstreeks geïnformeerd door de Vlaamse Droogtecommissie). De situatie bleef onder controle door VIVAQUA wat betreft de waterbevoorrading van het Gewest, ondanks de geringe neerslag (juli en augustus 2022 waren de droogste maanden sinds het begin van de metingen door het KMI) en de beperkingen op de onttrekking aan de Maas bij Tailfer. De scenario's van het Water Quantity Plan konden op reële wijze worden getest en de cel zal zich op deze situatie kunnen baseren om alarm- en crisisdrempels vast te stellen.

Leefmilieu Brussel beschikt over een schriftelijk verslag van elk van deze vergaderingen. Er vond geen enkele communicatie richting het publiek plaats.

5. Samenvatting van de acties en discussies van 2022 in de werkgroepen per stroomgebied

Deze werkgroepen maken een bevoorrechte discussie tussen de wateroperatoren en de gemeenten mogelijk. Daarom wordt tijdens elke vergadering een rondvraag gehouden om de vroegere, huidige en toekomstige waterprojecten die op het grondgebied van elke gemeente zijn uitgevoerd te bespreken. De vertegenwoordigers van de gemeenten kunnen zich laten vergezellen als ze dat opportuun achten.

In elke WG per stroomgebied wordt gemeenschappelijke informatie gedeeld:

- De opvolging van het uitwerkings- en/of goedkeuringsproces van het Waterbeheerplan 2022-2027;
- De invoering van de quick-wins-operatie, waarbij gemeenten een wateraudit konden aanvragen om kleinschalige werkzaamheden ter verbetering van de waterefficiëntie en de natuurlijke watercyclus (GRB-voorzieningen) in gemeentelijke gebouwen in kaart te brengen.
- De opleiding van gemeenteamttenaren die belast zijn met milieuvergunningen om hen te begeleiden bij de overstap naar GRB
- Rapporteren over de voortgang van de gemeentelijke 'Klimaatactie'-projecten en gemeentelijke klimaatplannen.

Opgemerkt zij het gebrek aan belangstelling van sommige gemeenten voor deze werkgroepen per stroomgebied. Leefmilieu Brussel stelt voor na te gaan hoe deze werkgroepen kunnen worden gereorganiseerd en nieuw leven worden ingeblazen.

5.1. WG Geleypsbeek: verzamelt de vertegenwoordigers van de gemeenten Vorst, Ukkel en Sint-Gillis

Opgemerkt zij dat de vertegenwoordigers van de gemeente Vorst en Brussel Mobiliteit in 2022 niet aan de WG hebben kunnen deelnemen. Dankzij de contacten tussen de wateroperatoren en de gemeente Vorst konden vragen over waterprojecten op het grondgebied van de gemeente rechtstreeks worden behandeld.

De gemeente Ukkel heeft verschillende 'Klimaatactie'-projecten lopen. Er zijn echter wat moeilijkheden om ze door te zetten. Bijvoorbeeld problemen met de aannemer en het studie bureau om de werkzaamheden aan de visvijver af te ronden. De studies voor de heraansluiting en openlegging voor Fondroy en het Wolvendaalpark vorderen, maar het project voor het Raspailpark moest worden opgegeven.

Deze vergadering heeft ook duidelijk gemaakt dat bepaalde samenwerkingen tussen LB en de gemeenten moeten worden hernieuwd wanneer er veranderingen zijn van gemeenteraadsleden belast met water, met name in Sint-Gillis.

Leefmilieu Brussel presenteerde ook de stand van zaken van de onderzoeken naar de Ukkelbeek en het project voor de heraanleg van de poel en zijn omgeving in het Sauvagèrepark in Ukkel.

De WG bood ook de gelegenheid de balans op te maken van de verschillende gemeentelijke heraansluitingsprojecten en de oplossing van de lozingsproblemen in de Bempt vijver te bespreken.

5.2. WG Molenbeek: verzamelt de vertegenwoordigers van de gemeenten Ganshoren, Jette, Sint-Agatha-Berchem en Brussel-Stad

Het stroomgebied van de Molenbeek is bijzonder gevoelig voor overstromingen en vereist maatregelen van de overheid. Leefmilieu Brussel is, op verzoek van het kabinet van Minister Maron, een studie gestart naar de mogelijkheden om dit stroomgebied in 2022 af te sluiten. Deze studie zal een proefproject zijn voor de ontwikkeling van een strategie voor de afkoppeling van regenwater van het riool op zowel openbare als privépercelen. De

resultaten van deze studie zullen ook bijdragen tot het verduidelijken van de operationele doelstellingen en de noodzaak van de bouw van openbare infrastructuur voor het beheer van stedelijk afvalwater (project stormbekken).

Deze WG'en bieden ook de gelegenheid om de inrichtings- en onderhoudswerkzaamheden aan het hydrografisch netwerk te bespreken. In dit geval hebben de gecombineerde werkzaamheden van Vivaqua en Leefmilieu Brussel aan de moerassen van Ganshoren ervoor gezorgd dat de moerassen hun natuurlijke functie als regenwaterbuffer terugkrijgen.

Tijdens deze vergadering kon de stad Brussel ook het systeem van waterpremies toelichten dat op haar grondgebied wordt ingevoerd.

5.3. WG Maalbeek: verzamelt de vertegenwoordigers van de gemeenten Schaarbeek, Brussel-Stad, Sint-Joost, Etterbeek en Elsene

In het algemeen beschikt Leefmilieu Brussel niet over voldoende informatie over de waterdoorstroming in deze vallei, waardoor vroeger een waterloop liep. Daarom wordt deze vergadering ook aangewend om gegevens te verzamelen en kennis te delen. De stad Brussel heeft de gemeenten van deze WG voorgesteld hun samenwerking uit te breiden door een comité op te richten dat vergelijkbaar is met het begeleidingscomité voor de Molenbeek. Dit comité zou operationele gemeenschapsprojecten kunnen uitwerken.

Deze bijeenkomst bood Brussel Mobiliteit de gelegenheid om een van haar herinrichtingsprojecten voor te stellen, namelijk dat van de Etterbeeksesteenweg (Brussel-Stad - Europese wijk). De middenberm zal opnieuw worden ingericht met de opvang van het regenwater van de wegen voor infiltratie.

Tot slot bood deze bijeenkomst de gelegenheid om Operatie Re-creatie, geleid door Leefmilieu Brussel in samenwerking met Bubble.brussels (een gemeenschap van onderwijzers), te bekijken in het kader van het project voor de herinrichting van de school Maternelle 2 (Schaarbeek). Het doel van dit project is om recreatieve groene ruimten te creëren, die beter worden gedeeld en dus aangenamer zijn om in te leven, zowel tijdens als buiten de schooluren. Deze vergroeningsoperaties zijn ook een gelegenheid om het beheer van regenwater te heroverwegen (meer en betere infiltratie, voorzieningen voor terugwinning voor het besproeien van de aanplantingen ...). Dit is het eerste van een reeks van 20 begeleide projecten.

5.4. WG Zenne/Neerpedebeek/Vogelzangbeek: verzamelt de vertegenwoordigers van de gemeenten Sint-Joost, Sint-Jans-Molenbeek, Brussel-Stad, Anderlecht, Evere en Koekelberg

Helaas voor deze WG waren verschillende gemeenten niet actief vertegenwoordigd: Evere, Koekelberg, Sint-Jans-Molenbeek en Sint-Joost-Ten-Node. Aangezien er grote behoefte is aan uitwisselingen met de gemeenten Brussel-Stad en Anderlecht, is besloten de WG te blijven houden. De gemeenten bijvoorbeeld informeren over de voortgang van het project Max-sur-Zenne en de verbeteringen aan de riooloverstorten (zoals die van de Paruck).

Tijdens deze vergadering heeft de Haven van Brussel ook de acties toegelicht die zij op het Kanaal heeft uitgevoerd om de kwaliteit van het water te verbeteren: de groene vloten, de haalbaarheidsstudie voor begroeide oevers enz.

Ook de verbeteringswerken, het openstellen of verwijderen van afvalwaterlozingen, de Keelbeek, de Hollebeek en de Ganzeweidebeek werden tijdens deze vergadering besproken.

Wat het probleem van de lozingen van afvalwater in het hydrografisch netwerk betreft, moeten de rol en de verantwoordelijkheden van Leefmilieu Brussel, de gemeenten en Vivaqua nader worden bekeken.

5.5. WG Woluwe: verzamelt de vertegenwoordigers van de gemeenten Sint-Lambrechts-Woluwe, Sint-Pieters-Woluwe, Oudergem en Watermaal-Bosvoorde

Ook voor deze WG lieten enkele gemeenten het afweten: in dit geval de gemeenten Sint-Pieters-Woluwe en Watermaal-Bosvoorde.

Deze vergadering was een gelegenheid om de balans op te maken van de stormbekkenprojecten. Alle WG-leden zijn het erover eens dat op de natuur gebaseerde oplossingen de langetermijnoplossing blijven. Gezien de huidige overstromingen en de akkoorden van vorige regeringen is de renovatie en aanleg van nieuwe stormbekkens voor dit stroomgebied echter noodzakelijk.

Het stormbekken Grandchamp van Vivaqua is sinds 2021 in bedrijf.

Voor het stormbekken Ten reuken van Hydria is het de bedoeling de vergunning begin 2023 te verkrijgen. En de tunnelboormachine Slot wordt bestudeerd, rekening houdend met de studies over het ontkoppelingspotentieel van Leefmilieu Brussel.

6. Conclusie en denkpistes voor 2023

Ondanks de recente COVID-jaren die het zeer moeilijk hebben gemaakt vergaderingen te houden, is het verheugend vast te stellen dat de resultaten van de acties van het Platform jaar na jaar blijven evolueren. In de beginfase vormde dit Platform een ontmoetingsplaats voor de verschillende actoren en ontstonden de eerste uitwisselingen van informatie en gemeenschappelijke richtsnoeren, wat leidde tot een vruchtbare samenwerking en een vlotte communicatie.

Daarnaast kunnen we de volgende acties benadrukken die bijdragen tot de verbetering van de waterkwaliteit in het Brusselse Gewest:

- De inrichtingen aan de overstort van de Paruck
- De studie van het afwateringsnet van de Haven om directe lozingen tegen te gaan
- De verbetering van de situatie in het moeras van Ganshoren
- De goede samenwerking bij de uitwerking van het Waterbeheerplan 2022-2027 en bij de organisatie van de 3e editie van de Brusselse waterontmoetingen

In het licht van wat in 2022 is begonnen, zijn enkele pistes voor de werkzaamheden van het Platform in 2023 reeds ingeslagen. Voorbeelden:

- De definitieve aanneming van het Waterbeheerplan 2022-2027;
- Onder leiding van Safe.brussels, het opstellen en aannemen van een bijzonder nood- en interventieplan (BNIP) inzake extreme weersomstandigheden en multirisicoanalyse;
- De organisatie van de volgende Brusselse waterdagen en de Wereldwaterdag;
- De aanneming van een besluit betreffende de regionale cartografie van de saneringszones (collectief, individueel of voorlopig);
- De voltooiing van de studie van het afwateringssysteem van de Haven van Brussel;
- De realisatie van een studie naar de oorzaken van de vissterfte om de waterkwaliteit van het Kanaal te verbeteren;
- Analyse van de oplossingen voor overstromingsbeheer analyseren in de wijk Edmond Machtens - Marie-Josépark;
- Evaluatie van de taken en verantwoordelijkheden van de wateroperator en gemeenten bij de bestrijding van lozingen van afvalwater in oppervlaktewateren en de naleving van de normen daaromtrent.

Ten slotte zou meer aandacht kunnen worden besteed aan de werking en de dynamiek van de werkgroepen per stroomgebied. Het zou relevant zijn om na te gaan hoe de transversale informatie aan de gemeenten wordt doorgegeven, om onder meer het gebrek aan betrokkenheid van bepaalde gemeenten bij bepaalde vergaderingen te begrijpen. Het lijkt duidelijk dat de vertegenwoordigers van de gemeenten in de loop der jaren steeds meer werk hebben op het gebied van water. Het is geen gebrek aan belangstelling of een gebrek aan mogelijkheden om het waterbeheer op hun grondgebied te verbeteren, maar een gebrek aan humane middelen. Het Platform onderschrijft de noodzaak om de humane middelen voor watervraagstukken in de gemeenten te versterken.